

„Праця“

Український просвітний тижневник
в Бразилії
виходить в Прудентополіс кожного
Четверга.

Передплата
в Бразилії:

Річно 8\$000, піврічно 4\$000.
Для Галичини річно 10 корон.
Для України 5 рублів.
Для Півн. Америки 2·50 дол.
Для Канади 2·50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

ПРАЦЯ

„Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руське ми серце і віра руська!“

Ми Українці до скону
В нас є сила Козаків!

Страшна правда.

„Не мінайте ніже титли,
ніже тій комі; все розберіть!...“

Голова української мирової Делегації, Григорій Сидоренко предложив дні 14. серпня Ммировій Конференції осьтаку телеграму одержану від диктатора Західної України, Др-а Евгена Петрушевича:

„Директоріят Української Республіки вибрав комісію, яка мала провірити насильства Поляків над нами (Українцям) і насильства приписувані нам над Поляками. Комісію вибрано дні 15. червня під час відвороту нашої армії до Чорткова. З тої причини подорож комісії була немислима на занятій території; міжтим польська комісія вибрана в тій самій цілі працює без нашої співучасності, а затим проти нас і проти безсторонньої правди. Мимо сих трудностей нашій комісії вдалося в межичасі перевести 40 слідств, котрі ми незабаром Вам вишлемо. Польське правительство зовсім не думає завести лад і оборонити мирне населене перед українськими бандами“; натомість Поляки нищуть пляново — як се було стверджено під час слідств комісії — українську інтелігенцію загалом, арештуючи масово і кидаючи до вязниці особливо українських священиків і давних урядників Західної Української Республіки. Опираючись на тих доходженях, яких

Одинока Українська Часопись у Бразилії.

трлювати нашу комісію, так само як вони повинні контролювати і польську комісію.

3. Енергічно запротестувати проти масового арештовання й ув'язнення наших людей, особливо інтелігенції без розбору і без згляду на пол тимбільше, що ми не арештували нікого, як се легко може бути стверджено кожною хвилі міжнародною комісією.

4. Запротестувати проти розстрілювання українських офіцерів і жовнірів, воєнних літніків: після денних розказів польської команди, які є в нашім посіданні, такі випадки зовсім не належать до рідкості. Розказ другого батальону першого рігементу польських стрільців зі Львова, котрий ми знайшли під Зборовом, виразно каже, щоби не брати Українців в полон. Наслідок цього був такий, що мордовано без розбору жовнірів і розстріляно б'язи супутників 30 полонених:

5. Запротестувати проти сього, що Поляки лишають полонених щаковито без поживи, проти нелюдського трактування, на яке виставлені полонені чи то під час транспорту, чи то під час інтерновання, де воїни вмирають як мухи ізза браку поживи. В Домбю, в тім польськім Талергофі, наші пленники дістають лише капусняк і осьму частку бохонця хліба;

6. Запротестувати проти переміщення наших церков на стайні і леговища для польських жовнірів та проти контрибуції, наложених на наші села. Так село Нагорянка має заплатити 60.000 корон, Завалів 17.000, Носів 150.000 корон і т. д.

падати на землю, цілувати її і даний Богом на безкоронну поташу недолі та для того тільки, щоб вічно над ним знушилися та точили його неповинну кров: перше — (за старих часів) кровожадні та

заперстануть сих систематичних переслідувань і руїни нашого краю;

10. Повідомити, що воєнні суди Української (Західної) Республіки для цивільних справ видають свої вироки після давного австрійського карного закона і що всі засуди піддаються до перегляду міжнародної комісії. Так само повинні йти до ревізії міжнародної комісії всі польські і альянські (!) вироки в правах горожан Українців.

Документи прийоуть через наше посольство в Берліні“.

Др. Петрушевич.

Розібравши все те докладно нехай кождий Українець і кожда Українка в Америці спитає себе:

„Хто ми, що ми, ким, за що закуті?“

(з Америки)

На тему теперніх подій.

„Чи буде правда на землі?“ молчучим голосом питав колись наш незабутній батько Тарас Шевченко і сам собі сказав: „Повинна бути до конца стане і осквернену землю спалить!!!“

Повинна бути правда, кажемо і ми, але чому ж нема тій правди і „паньством“ заборчим, щоби не то тільки для нас Українців? Чо згинуть в тім хаостичнім заміщанні муж не дають нам волі, чому не ю взаємної боротьби о істнованіх хотіть дати нам свободи, самосвітніх всіх народів землі. Польща по-тійності — сих святих і природних винна найбільше дбати про роз-

„PRACIA“

Jornal semanal para os
Ucranianos no Brasil.
Publica-se em Prudentopolis
às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 ре-
стиха. Більші по 200 ре-
стих. Оголошення платити ся зі

PRACIA
Prudentopolis
Paraná - Brazil
ВИДАВЦІ: Видавничя спілка

чи працює більше за нашої співучасти, а затим проти нас і против безстороннії правди. Мимо сих трудностей нашій комісії вдалося в межичасі перевести 40 слідств, котрі ми незабаром Вам вишлемо. Польське правительство зовсім не думає завести лад і оборонити мирне населене перед українськими бандами"; настільки Поляки пишуть пляново — як се було стверджено під час слідств комісії — українську інтелігенцію загалом, арештуючи масово і кидаючи до вязниці особливо українських священиків і давних урядників Західної Української Республіки. Опираючись на тих доходженнях, яких висліди є в моїм посіданню, а за котрі наше правительство бере повну відвічальність, я прошу Вас:

1. Зажадати (від мирової конференції), щоб Українців допущено до співучасти в польській комісії, так як зажадано від нас, щоб ми допустили польських делегатів до нашої комісії;

2. Зажадати, щоби вислано чужосторонніх представників кон-

ролору жовнірів і розстрілюють без суду 30 полонених;

5. Запротестувати проти цього що Поляки лишають полонених цікавито без поживи, проти нелюдського трактування, на яке виставлені полонені чи то під час транспорту, чи то під час інтерновання, де воши вмирають як мухи ізза браку поживи. В Домбю, в тім польськім Талергофі, наші пленники дістають, лише капусняк і осьму частину хліба;

6. Запротестувати проти переміщення наших церков на стайні і леговища для польських жовнірів та проти контрибуції, наложених на наші села. Так село Нагорянка має заплатити 60.000 корон, Завалів 17.000, Носів 150.000 корон і т. д.;

7. Запротестувати проти підпалювання наших сіл і реквізіції коней, коров, збіжжя, грошей, одягу — без будь-якого відшкодування для властителів. — А се власне спричиняє цікавиту руйну kraju;

8. Запротестувати проти належності при суді над жидами без будь-якого слідства, як се стало ся в околиці Коломиї, Заражи і т. д.; проти обрізування їм борід і висмікування; по чим Жиди обвязані

засудити до державної політично — національне і культурне життя та зробити з нас модерних невольників-рабів двайся століття. Наша українська земля в своєму безмежному просторі, природне невічне пасме її богатство, котре було б правдиво єдиним і статним джерелом економічного розвитку Польщі, все се безумовно приваблює ляшву, яка пускається на всіякі можливі, а навіть і огидно-безчоловічні способи, аби тільки успішно дійти до осягнення своєї так благородної цілі т. є. узурпації України. От що вони про ю політику пишуть в газеті "Polak w Brazylji". "Польська Республіка повинна стати

"паньством" заборчим, щоби не згинуть в тім хаотичнім заміщанні всіх народів землі. Польща повинна найбільше дбати про розширення своїх границь до Балтійського моря, забираючи цілком Гданськ, а як можна, то і східні Пруси; забираючи також Інданські народи аж до фінської затоки, а навіть цілу Україну з виходом на Чорне море. То є загальна програма Польщі!"

(з "Америки")

На тему теперніх подій.

"Чи буде правда на землі?" молчучим голосом питав колись наш незабутній батько Тарас Шевченко і сам собі сказав: "Повинна бути! бо сонце стане і осквернену землю спалить!!!

Повинна бути правда, кажемо і ми, але чому немає тієї правди і то тільки для нас Українців? Чому не дають нам волі, чому не дають нам свободи, самостійності — сих святих і природних прав кождої нації? Як знаємо, що не тільки всі дрібніші європейські народності, які є богато меншими народами ніж ми, здобули собі вольності та самоуправу, а навіть і африканські негри, як наприклад: Конго, Ліберія т. д. Чому ми, Українці, не можемо сего мати? Неваже сей бідний та безталанний український народ є соз-

поляки, роблячи сей для них же самих дуже небезпечний крок в

o. Рафаїл Криницький ИСВВ.

Вражіння з подорожі.

Шід час поїздження українських осель у Ріо Гранде Суль і Аргентині.

3)

Під сю пору, коли я був між Українцями в Ерешіні, існувала школа і учив п. Михаїл Чорнобай. Тепер, як "Праця" подала перед кількома місяцями, учителью п. Михаїл Мандрик. До школи ходять і наші діти, і польські. Я зауважав, що діти наших се съвідомі діти. Не дивота, коли дитина у дома осьвідомляється съвідомими родичами. Коли у дома часто говорить ся, читається про сучасні події на українських землях, усі у хаті наберуть осьвідомлення, а оно так доконечне нам нині. В Ерешіні кільканайця наших родин, а Поляків (як мені сказали) понад півтора тисяч родин і не всілі нашіх спольщили. Чому? бо сих кільканайця родин, съвідомі родини. Съвідомість набрали читанем часописій, книжок: "Праця", "Канадського Українця", опісля записав я ім "Свободу" з Півч. Америки. Кожда родина читає якесь часопис обмінюючись нею спільно.

Коли ми так спільно говорили про будівлю і теперішнє, яка може бути будучість народу і на тему релігії і патріотизму — господар дому, Андрій Чорнобай, скликав свої діти; станили перед мною дівчинка і хлопчик. Они заспівали пісню, як з вітром зі сходу прилетла вість, що наш народ скинув окови, сам газдує у своїх хаті, діж-

дався довго очікуваної ролі. Слово для "Центральної Ради у Київі" кінчилася пісня. Діти собі самі: працюючи у лісі, уложили мельодію. У чим була сила пісні і мое зачудоване? Діти зрозуміли, що співають. А сі діти далеко, далеко від нас мешкають, окруженні Поляками! А се не сором для наших Родин що їх діти нераз 7, 8 літні не вміють у пень по нашему говорити? Добре писав Шевченко, що чужий чоловік буде говорити такій дитині про історію його народу. А у Парані я вже натрапив на многі родини, у котрих, від раня до вечера не чується нашої мови! Се болюче.

А єще дивніше, як опісля ся "гниль народу" чванить ся що він патріот! Та який патріот? Навчи своїх дітей впереди говорити по нашему, до дітей говори у дома по нашему. Про історію народу нашого, свого не дізнаємось ні з "Estado de São Paulo" ні з "Polaka w Brazylji" ні з "Gazety Olskoj". Се вже надійшла остатня пора, щоб ми зрозуміли себе і історію свою і так старались про добро України, начеб від нас зависла єї доля.

До таких недбаліх вілзивався ся у своїх письмах Шан проф. Михайло Грушевські словами: "Чим оправдаєте Ви своє недбалство в кругі часі земля горить під ногами і Україна може безповоротно бути поневоленою при перестрою відносин Росії?

Після сим глядом у моїх очах Українці у Ерешіні високо стоять. Я не міг надивуватись сему.

На кольонії Ерешін (Ріо до Пейшо де наші мешкають) суть Українці: З родини Чорнобай (Андрій, Михайло, Симеон), они

засудили до землі (ріжного рода), як у Парані. Кварта пшениці даста до 6 — 8 саків (по 60 кіл.) Кукурудза особливо парагвайська плекає ся там, в 30 кілочів даста она одну кварту. Деякі як мені говорили, з продажи сира мали місячно до 250 — 300 мільрейсів.

Жите їх спершу по приїзді в р. 1891 під кольоні. Альфредо Шавес, було сумне. Тоді у Парані не було ще наших, а є священиків. Оповідали мені, як там наші люди поставили при діорозі фігуру, сходились що неділі і свята, співали пісні, молилися. Так було кілька літ, що і придержувались своїх свята. Опісля не маючи ні звідки дізнатись про свої свята (бо і календара не буде) святкували враз з латинниками.

Свідомість національна під хвилю, коли наш народ рухнув емігацією з Галичини у Бразилію, була у нього слабоніка. Було багато, скажі ясно, більшість, неграмотних як письменних. І коли наші неграмотні прибули як емігранти у Бразилію, уміло стало о много трудніше жити як письменні людини. І нашим Українцям у початках на кольонії Alfredo Chaves, під тим зглядом не жилося добре. Они відчували брак письма. А відвідував їх там один з латинських монахів Капуцинів. Сей добродушний священик об'учував їх о їх руським обряді, старався про книжки для них у нашій мові. Се був правдивий місіонер католицький, без ціли фабриковані Поляки Українцями. І до нині міло його згадують наші люди. Сей місіонер, як описується, відвідує люди, о много ріжнівсь від іншої. Во треба знати ПП. Читачі, що ріжно бувало у Бразилії. Знаю одну кольонію, де 10 алькерів, Головні їх продукта: пшениця, латинський священик засік охрестив дитину

своїй брутальній і egoїстичній захопленості, занадто посмілюють ся, бо як сказав наш незмерущий гений Тарас:

Не вмірас думою вбога,
Не вмірас вогня
І чесності не зможе
На дні хова вогонь.

Вони погані знають, що ти добре може постигти Україну. І скоро речі їх тікко що замірших встановляться вчізни а покладом цього може послужити для них Гіменея, яка теж в прокуту кількох днівок боянієла віборчу політику та, відравши Вони також воринні знайти та до зупинний народ не зможе жити на новому життіного очку! Зарварськість не в силі задавити все вульгарністю та, яким горизонтом драйвів широк міліонового українського народу. І чим більше дні вчинки, чим більш народські наслідства, яких допускаються Поляки, та нашими людьми, тим скоріше прорвуться та вулканачна сила народу! Свідоцтво помстить ся за своїх гнобителях.

Після соціал-демократичної ідеї президента Вільсона, кожий народ, кожда нація мусить мати свою волю, свою самоуправу, рішаючи про свої внутрішні справи без жадного вмішательства якого будь іншого народу, а тому і ми, Українці слідуючи за ідеєю сего великого мужа яким є Вільсон, повинні доловити всіх старань, всіх зусиль а навіть „Душу тіло положити за нашу свободу“, яксе мисливамо в нашім національнім гімні, щоби добути нам волю та самостійність. Воля, независимість не приходить дармо! її має видобути народ, має добути її не жалобами, не плачем, не наріканями, а розумом, широю та спільною працею, боротьбою і жертвами, гартом тіла і енергією духа! Так бороли ся за волю всі народи, так здобували собі независимість всі ті, яких приміри живі ще перед нашими очима.

Пригадаймо собі ті завітні кличі нашого першого борця за волю України Т. Шевченка, якими Він зазивав нас до боротьби:

„Вставайте, кайдани порвіте
І вражою злою кровю
Волю окропіте!“

Під сим кличем цілий український народ зо всіх куточків земель-

ворога ляха, показуючи сим свій геройський патріотизм не тілько Европі, але й цілому світу. Сам закон понукує нас всіх Українців відограти сю так важну ролю, якаверне увагу цілого світу на українську справу і постається питання немає більшою сподівкою висяючих галицьких Новославників пересвортів.

Тварі відомо що походи на ворога, що добудемо собі волю та самостійність є що, наречіть, триумфальне становимо на рівні держав, які є самостійними державами, які повиннійти в бій сили з обслідним запавом та енергією, що слабко зломить яка будь ворожа сила. Ідіож готові — готові до бою, готові до саможертви, бо воля, бо независимість добиваються лише жертвами ікрою!!!

А. П-ко.

Вадо Бранко — 20. вересня. 1919

ЗАГРАНИЧНІ ВІСТИ.

Большевики.

Як доносять послідні телеграми, то большевики заняли знова Київ. Доля Київа страшна. На підставі послідніх вістей, що 100.000 армія українська, яка була в полоні в Італії йде на поміч Петлюрі, думаємо що становище Петлюри скріпиться а тим самим Східна Галичина піде під розправу служну.

Український ряд

засягнув позичку у Півн. Америці на 15 міліонів доларів.

Президентом української Делегації

у Парижі, в граф Михайло Тишкевич. П. Сидоренко виїхав на Україну здати звіт про хід справи української у Парижі.

Генерал Петлюра

дістав українські полки від Румунії, які були арештовані румунським рядом. Румунія їх уоружила і вислава на Україні.

Врожай на Україні.

Жнива в сім році на Україні випали надсподівано сьвітло. Протягом п'ятьдесят літ не було там такого врожаю. Армія Петлюри помогала людям при жнивах.

Англійський прем'єр,

Лойд Джордж піддержує домагання України т. є він є проти прилучення Галичини до Польщі.

Большевики

розстріляли у Києві двох професорів університету: проф. Армашевського і проф. Флюрінського.

Українське правлінство

пробув в тепер в Камянці на Поділі. Там упідує також лікторатор для Зах. Галичини.

а в часті є на більшевицьким фронта. Командант галицької армії є генерал-четар Тарнавський. Карність і настій в армії є чудові. Всі певні що прийде хвиля в звонити оружко галицьких братів з тяжкою лялькою неволі. Не завмерло культурне і політичне життя. Працює місцевий державний університет, на якому утворено від спідуг шкільного року рільничий факультет. Виходить тут 6 українських днівників, між ними „Старець“ і „Українське Слово“ які готові присвячені справам визволення Галичини. Номінанти Галичини. Помочию для Галичини здійснює окремий комітет під проводом Бляхі та Бараніків, жінки д-р Степана Барана.

Уряду духа нема. Приготовляється зміна течіївного соціалістичного курсу на коаліційний з покликанням фахівців, зложений як з Надії рівнів так і Галичини, щоби на будуще було тільки одно боредене правління на всі області У. Н. Р.

З Румунією удержануться приязні зноси, і здається, територіальні спори щодо Бесарабії і Буковини буде можна мирно полагодити.

Б. Італії

відносини дуже лихі. Большевики італійські не ріжнуться нічим від російських. Ряд має клотіт, бо не скінчилася добре війна з чужими, а тут свої піднимаютя кличі „пани най віддають бідним грунта“. Ряд італійський супроти саветів є слабий. Найлучшим доказом, що не такий там гаразд, є, що ряд покликав під оружіє 18 літніх хлопців.

В Австрії

прийшло до порозуміння між всіма партіями. Західна частина т. є. німецько угода будуть прилучені до Австрії. У Австрії повстане ряд федеральний.

Україна з Денікіном

у страшній війні. Йокищо нема вістей про рішаючу виграну, і не так скоро вислід наступить. Армія 100.000 українська яка йде Петлюрі на поміч, зможе допомогти Україні побудити чиновника Старої Росії генерала Денікіна.

Дивна війна?

Телеграми рознесли вість минувшого тижня, що Німці заняли Ригу і машерують на Петроград. Справа спершу була не ясна, яким чином Німці могли тепер пускатися у війну. Тимчасом армія німецька яка була в прибалтийських краях злучилась з большевиками і виповіла війну Естонцям. Злучені армії заняли Ригу. Англія з сеї причини замкнула Німцеви вихід на північне море.

Генерал Макензен.

перебуває як доносять, у Хінах. З ним пішло чілька десятка тисяч німецьких офіцерів. Що за ціль його побуту там, ніхто не знає.

Лист з Галичини.

З Жужеля пов. Белзький надійшов лист до п. Василя Равлика в Прудентополі. Картка писана 23/7 1919 а у ній кажеться між іншими справами родинними:

„Переживасмо страшні часи, трудно описані. Війна у нас ще не скінчена, та Бог знає коли скінчить ся. Чотири роки була

Москва

находить ся в руках большевиків. Они замордували у Москві 19 осіб, між ними було президента російської Думи Волкова. 700 осіб увязнили.

У Києві,

большевики зруйнували цілий маєток проф. Михайла Грушівського. Його цінну бібліотеку, архів, і т. д. усе зробоване. У Львові де Шан. Професор мав віллю, під час битви поспідних і ту ѹ знищено. Найбільше учений на Україні і знаний съвітови запро свою глубоку науку, Проф. Грушівський, жіс з цего що заробить пером.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ З ВІДНЯ.

У Відні зачає виходити український тижневник п. з. „Воля“ (в книжковій формі.)

В Галичині Поляки заборонили всі українські часописи. Одинока ще виходить в Перемишили п. з. „Рєйтніча Газета“.

Ся часопис доносить, що Поляки заборонили вживати українською мовою в усіх урядах Східної Галичини.

Двох членів укр. Делегації зрезигнувало.

(Українське Пресове Бюро). — Члени української мирової Делегації, Александр Шульгин і Арнольд Марголін подали свою димісію з членства Делегації Української Республіки на Мирову Конференцію в Парижі. П. Мегас з Канади після найновіших вістей уступив також.

Послідні вісти.

Найновіші телеграми через Швейцарію подають, що в околицях Києва веде ся кровава бігла між армією Петлюри а большевиками. Українська армія дійшла до ріки Припети. В армії Петлюри є богато німецьких офіцерів. Юденіч заняв Петроград.

Послідні телеграми подають богато новин. Генерал Петлюра, як знаємо вже з передпослідного тижня, виповів війну Денікінові т. є. старій Росії з причини, що Денікін узяв Фінляндію і Польщу за відрубні республіки, а Україні узнати не хоче. Україна малаб після його слів естасиць дальнє провінцію російської республіки без жадної автономії. Петлюра кидався оружно розправицись. Були вісти, що армія Петлюри побила армію Денікіна, та однак вість не потверджена урядово. З послідніх телеграмів слідно, що Петлюра дійшов аж до ріки Припети проти Поляків і рівночасно на північ проти армії Денікіна.

Інша армія Кольчака під проводом генерала Юденіча вигнала большевиків з Петрограду — занимаючи столицю давнії Росії. Большевики уступили з Петрограду. Зате скріпились сильно у Москві. Неподалік хаос, який панує нині у давній Росії, не є всілі дати посторонному, образу тих подій, що сладають ся у давній царській імперії. У Росії така непоняття й довіра людності давнії Росії.

голова надзв. дипл. місії Славинський з Праги, голова надзв. дипл. місії Яковлів з Гаги, голова надзв. дипл. місії др. Дмитро Левицький з Копенгаги, радник надзв. дипл. місії др. Ярослав Олесницький з Лондсу і один з членів мирової місії з Парижа. Предметом нарад є сучасне міжнародне положення України.

8.000 сих жертв польського імперіалізму померло на голод і ріжкі пощесні недуги. У ХХ. віці, на очах цивілізованої Європи гине сотні-тисяч народу, тільки за те що він відмовив права польському імперіалізму на панування на своїх землях.

(У. І. Б.)

(З віденського тижневника „Воля“)

Документи нашого му- чеництва.

Всі бараки і тюрми на області Польщі, в яких Австро-Угорщина і Німеччина держали свої війска і вязнів, переповнені інтернованими Українцями. Бараки біля Krakova, в Domboiu, у Vadovischa, Bischicu (тюрма) вязниці: Щипорна і Повязки біля Kalisa, казарми Modlina, Ivanгороду і Warsaw (на Mokotowskim), тюрми цидателі Berestya Litovskого, вязниці Tomashova, Holmu, Grubeshova, Voldavu, Bilo, Bilevsku i Sovolova переповнені тисячами, або й десятками тисяч інтернованих і арештованих Українців, полонених українських жовнірів, зі всіх країн Європи і Азії.

У Warsaw на „Mokotowskim“ карається ся вже третій місяць богато інтернованих українських народних учителів з Volin, Polissia i Holmskini. Приміщено їх разом з вязницями і знами поводять ще гірше ніж грабіжниками і злодіями. Відпоручників місії Червоного Хреста польські власти не допускають до розмови із сими нещастицями. У Warsaw на „Mokotowskim“ і „Повязках“ біля Kalisa бути навіть висших урядників нагаями, як се діється ся з інтернованим туберкульозом Polissia i Holmskini p. Oleksandrom Skoropissom-Jołtukowським відпоручником українського міністерства p. Shedescem. Треба додати, що в бараках на „Повязках“ біля Kalisa є богато інтернованих Українців висших урядників з Berestya, Ninska, Voldavu, bo na Holmskini. Підлясю i Polissiu Polaki інтернували й арештували усіх інтелігентних Українців (понад 12000 людей!) і під сильною ескортою перевезли в польські вязниці. Всі українські священики та українські селяни, які не хотіли іти на руку польським дідичам і панам, сидять сотками в цитаделі Berestya Litovskого, в тюрмах Tomashova, Holmu, Grubeshova, Voldavu, Bilo, Bilevsku i Sovolova і то за те тільки, що ті селяни не хотіли покинути православ'я і перейти на латинство. В сих арештах страшна нужда і тиф, люди гинуть від голоду і пощесні як мухи.

Під час арештовань польські жандарми і легіони робили ревізії, забираючи все публичне і приватне майно. I так в самім Berestya-Litovskim i okolici Polaki забрали майна на 15.000.000 korz. Дня 12. лютого 1919 р. в Kobrinі Polaki забрали касу з 450.000 karbowanців, всі коші з возами, кілька самоходів, магазини, зброя, вагони в українських урядників свого круга забрали до цидателі в Modlini. Цікаве, що в Berestya-Litovskim не тільки польські жовніри, але також польські офіцери грабували приватне майно: корови, свині, гусі провінити з крамниць, убрання, біле, а навіть документи й університетські свідоцтва! Із землі, яку вони відібрали, посунула ся благородність

Бразилійські вісти.

„Український День“ у Бразилії, що збувся дні 27. вересня с. р. в ціли ратовання України, випав, як чим раз більше довідується з кольонії, дуже гарно. Сама прудентопільська кольонія, без околиць Itapari, C. Correa — зібрала 8 тисяч і кілька касот мільреїсів. Кольонія Irapema кілька тисяч, Antonino Olentio кілька тисяч, Maresal Mallet i Vera Gvarani кілька тисяч. Богато вже ліст прислано до „Граї“. Сердечна подяка всім Вп. ШП. жертвовавцям і Tim pp. котрі трудились збираним жертв. Кольонія Ibaí вже прислава рівнож богато ліст (не усі ще), те саме кольонія Gvajuriva.

Впр. о. Ivan Sennishin з Apostoles (Аргентини) прислали вже усі лісти. Сума всіх зібраних грошей між Українцями в Аргентині, дня 27. вересня винесить 693 пезів і 85 центавів. Гроши вже переслано банком. Сердечна подяка Впр. o. Ivanovi Sennishinovі як і ріанож комітетові: pp. I. Sitarському, Nikolai Kramarovі, Iw. Bokovi i Antonovi Yačchovi.

Просимо присилати лісти, щоб знова з початком падолиста вислати нашим Вп. P. Оборонцям у Париж поважну суму.

Вибори на президента Парлани і міністерства на будущих 4 рока, збулись у неділю дні 19. с. м. Побіда перехилилась на сторону партії республіканської рядової. Президентом Парлани вибрано p. Dr. Munyoyca da Roca. Ново вибраний президент вернувши з Montevideo, від'їхав до C. Pavla — Río de Janeiro.

Увага з грішми. До дня 31 грудня 1919 будуть стягнені понищені без жадного попередного процента. 10\$ естампа 8, 9, 10, 13; 20\$ естампа 10, 11 і ті що фабриковані у Англії; 50\$ естампа 9, 10 і ті, що фабриковані у Англії; 100\$ естампа 10 і ті, що фабриковані у Англії; 200\$ естампа 10, 11, і ті що фабриковані у Англії.

Слідуючі ноти будуть стягатись до 30 червня 1920: 10\$ ест. 10, 12; 20\$ ест. 12; 50\$ ест. 11, 12; 100\$ ест. 11, 12; 200\$ ест. 12, 500\$ ест. 9.

Слабість гріпи, поширюється ся у Río Grande з більшою силою, як у попереднім році.

Одурюючі цигаретки. Злодії видумують нові способи щоб одурювати людів рабочих із гроша. В C. María (Río Grande) кількох ошуканців запустилися у розмову з одним, що мав у кишенні гріш. Під час бесіди дали йому цигаретку. Покуривши її, втратив цілковиту съвідомість, а за сей час вкрали від нього 2.600\$.

Саранча нищить многі сторони у Río Grande go Sul.

Расовий товар дає неодному гарний

ВИКАЗ ЖЕРТВ

на фонд „Оборони України“

зібраних в „Українськім Дні“ у Бразилії, дня 27. вересня 1919.

Слідуючі зложили приватно:

ПП. Семен, Олена, Мирослава, Володимир Ковальчук по 2500 (10\$) — Стефан і Маріана Тарновський по 2\$, Марія, Павло і Текля Тарновський по 1\$, Анна, Петро, Наранька і Іван Тарновський по 500 р. Яким 400 р. Анастасія і Никола по 300 р. — Никола Зола 5\$ — Варвара Морска 5\$ — Винярський 8\$ — Антін Бобало 10\$. З Богомії Есперансі 50\$, М. Матвійчук 4\$.

Разом: 174\$400

ВИКАЗ ЛІСТ З ПРУДЕНТОПІЛЬСКИХ КОЛЬОНІЙ.

Ліста ч. 53 — Abril	збирав Вас. Лугинса	46\$500
Ліста ч. 54 — Anta Gorda	— Іван Магеровский	78\$000
Ліста ч. 55, 65 — Barra Bonita, Anta Gorda,	збирав Н. Музика, С. Михальчук	78\$600
Ліста ч. 58, 59 — Barra Grande	— Й. Пашко, Т. Патеріга	116\$000
Ліста ч. 60 — " "	— Ф. Депутат	85\$100
Ліста ч. 62 — " "	— Олекса Гоменюк	111\$600
Ліста ч. 64 — Barra Bonita	— М. Kix	40\$000
Ліста ч. 66, 67, 68 — C. Abreu	— М. Войціх, О. Сухожак, М. Курдіяк	194\$800
Ліста ч. 69, 70 — Caparanga	— В. Угрин, С. Двулітка	363\$100
Ліста ч. 72 — Catiado	— Михайло Слободзян	35\$800
Ліста ч. 73 — " "	— Федъ Шамрік	20\$000
Ліста ч. 74 — " "	— Михайлло Томків	14\$300
Ліста ч. 75 — Consul Pohl	— Никола Кінаш	200\$000
Ліста ч. 79, 80 — Cor. Borman	— Ів. Мазур, П. Стоцкій	91\$600
Ліста ч. 82 — Edvardo Chaves	— Григорій Діткун	166\$700
Ліста ч. 84 — Esperança	— Василь Семчишин	90\$300
Ліста ч. 85 — " "	— Т. Дильовський	80\$400
Ліста ч. 86 — " "	— Стас Пелех	69\$200
Ліста ч. 87 — Fazendas	— О. Вах, А. Лисий	150\$700
Ліста ч. 90, 92 — Guárapava Mir.	— А. Михальчишин, В. Лисий	180\$800
Ліста ч. 91 — " "	— Мих. Лешук	14\$000
Ліста ч. 93 — Inspector Carvalho	— Павло Гладкій	175\$900
Ліста ч. 95, 96 — Ivahy I. s.	— І. Закалюк, С. Лехів	136\$200
Ліста ч. 97 — Sertorio	— Роман Фелишик	67\$000
Ліста ч. 98 — Ivahy II. s.	— Іван Осадчук	53\$200
Ліста ч. 101, 102, 103 — Ivahy III. s.	— Кузішин, Здебський, Опушкевич	128\$100
Ліста ч. 107 — Manduri - Victoria	— Ілько Баран	102\$000
Ліста ч. 108 — Victoria	— Степан Тарновський	52\$000
Ліста ч. 109 — Marcondes I. s.	— Семко Кокорза	194\$000
Ліста ч. 110 — " " s.	— Гр. Савка	18\$300
Ліста ч. 111 — " " s.	— Борух	18\$500
Ліста ч. 112 — " " s.	— Ів. Барай	60\$900
Ліста ч. 113 — " " s.	— Липка	10\$600
Ліста ч. 114 — " " s.	— Іван Гаран	105\$000
Ліста ч. 115, 116, 117 — Mauricio	— Мокрицький, Лещин, Фуркевич	98\$700
Ліста ч. 118, 119, 120 — Maurica N.	— М. Кицул, І. Шульган, А. Дзьоба	79\$200
Ліста ч. 121, 122, 123 — Naccar	— П. Дацюк, І. Марухняк, М. Зарівняк	182\$800
Ліста ч. 124 — Nova Galicia	— Го. Гладкій, С. Опачкій	136\$800
Ліста ч. 125 — " "	— Павло Музика	148\$500
Ліста ч. 126 — " "	— Бл. Чхочкій	70\$000
Ліста ч. 127 — Novembro	— Іван Михальчук	139\$000
Ліста ч. 128 — " "	— Василь Мельник	109\$500
Ліста ч. 129 — " "	— Степан Футра	36\$900
Ліста ч. 131 — Outubro	— Семко Проць	78\$000
Ліста ч. 133, 134 — Palmita	— М. Брикайло, В. Баландюк	75\$200
Ліста ч. 136 — Parana	— Федъ Саляк	75\$600
Ліста ч. 139 — " "	— Адам Млот	143\$600
Ліста ч. 140 — " "	— Степан Терлюк	80\$000
Ліста ч. 141 — Piquiri	— Василь Грицина	126\$300
Ліста ч. 143 — " "	— Максим Шпалер	123\$600
Ліста ч. 145 — Rio dos Patos	— Андрій Любачевський	202\$300
Ліста ч. 147, 148, 149 — Rio Preto	— Ф. Шмулик, Н. Дацюк, О. Кузішин	33\$000
Ліста ч. 150 — Rio Preto	— Василь Шулік	70\$500
Ліста ч. 152 — Ruy Paulista	— Іван Шаран	32\$000
Ліста ч. 153 — " "	— Гринько Жовнір	47\$000
Ліста ч. 154 — " "	— Никола Сабатович	102\$700
Ліста ч. 155 — Rio de Areia	— М. Навроцький, В. Холод	73\$000

сидять соками в цитаделі Берестя Литовського, в тюрях Томашеві, Холму, Грушеві, Володаві, Білої, Більська і Соколові і то за те тільки, що ті селями не хотіли покинути православ'я і перейти на латинство. В сих арештах страшна нужда і тиф, люди гинуть від голоду і пошести як мухи.

Під час арештовань польські жандарми і ділони робили ревізії, забираючи все публичне і приватне майно. I так в самім Берестю-Литовськім і околиці Поляки забрали майна на 15.000.000 корон. Дня 12. лютого 1919 р. в Кобрині Поляки забрали касу з 450.000 карбованців, всі коші з возами, кілька самоходів, магазини, зброя, вагони а українських урядників сього круга забрали до цитаделі в Модліні. Цікаве, що в Берестю-Литовськім не тільки польські жовніри, але також польські офіцери грабували приватне майно: корови, свині, гуси провіянти з крамниць, убрали, біле, а навіть документи й університетські свідоцтва! Аж так далеко посунула ся благородність польських лицарів. Українців з Берестя Литовського інтерновано в більшій часті в Шипорні біля Каліша в найстрашніших військових бараках і їм дають тільки раз на день смердячу зупу і кусень чорного або кукурудзяного хліба. Шипорно, се польський Талергоф, тільки богато стражніший! Дня 6. марта 1919 р. у п. Галіковського, голови холмського Ратункового Комітету, Поляки зрабували майно на 3.000.000 карбованців, у греко-католицького священика М. Кіта навіть церковні річи. У міністерського урядовця Шелеста польський генерал Лістовський сконфіскував державну касу, в якій було 200.000 карбованців.

Коли вже говорить ся про ген. Лістовського то треба сказати, хо він порабував всі українські культурні памятки. На його приказ польські жовніри забрали з церков і монастирів всі цінні, старинні ікони, книжки, документи, церковні прибори і церковні бібліотеки.

Всі українські церкви, числом поверх 500, перемінено на костели. Величаву холмську катедру сконфіскував польський біскуп Кулловський і вже там реайдує. Українських священиків і монахів арештовано і вивезено, 50 церков Поляки спалили, забрали з них найперше все, що було цінне. Щоби затерти навіть сліди того, що Полісє, Холмщина і Підляшшя були українськими землями, польській ряд перемінє навіть назви місцевостей. I так прим. село Руська Воля рознорядком польського міністерства внутрішніх справ з цвітня 1919, назавано "Польська Воля".

Крім сих пешасливців запроторено в польських бараках і криміналах боло 10.000 українських жовнірів. Є се не тільки полонені із східно-галицького і волинсько-польського фронту і Українці-жовніри бувши австрійської армії, яких Поляки в листопаді 1918 полонили у західній Галичині, але також українські жовніри б. австрійської армії, що іхали з французького фронту, і нічого не знаючи про події у східній Галичині попали на Шлеску Полякам в руки.

Iх разом з привезеними із Сербії українськими полоненими б. австрійської армії і українськими полоненими з Сибіри, що перехопили Росію, попали на Полісю в польські руки, поміщені в казаматах в кріпості Модлін. Як з ними поводяться си — врасше не згадувати. Вистачить вказати, що вже

зага з грішми. До дня 31 грудня 1919 будуть стягнені пониши насті без жадного попереднього процента. 10\$ естампа 8, 9, 10, 13; 20\$ естампа 10, 11 і ті що фабриковані у Англії; 50\$ естампа 9, 10 і ті, що фабриковані у Англії; 100\$ естампа 10 і ті, що фабриковані у Англії; 200\$ естампа 10, 11, і ті що фабриковані у Англії.

Слідуючі ноти будуть стягатись до 30 червня 1920: 10\$ ест. 10, 12; 20\$ ест. 12; 50\$ ест. 11, 12; 100\$ ест. 11, 12; 200\$ ест. 12, 500\$ ест. 9.

Слабість гріпи, поширюється у Ріо Гранде з більшою силою, як у попереднім році. **Одурюючі цигаретки.** Злодії видумують нові способи щоб одурювати людей рабочих із гроша. В С. Марія (Ріо Гранде) кількох ошуканців запустились у розмову з одним, що мав у кишенні гріш. Під час бесіди дали йому цигаретку. Покутивши його, втратив цілковиту съвідомість, а за сей час вкрали від нього 2.600\$.

Саранча нищить многі сторони у Ріо Гранде до Суль.

Расовий товар дає неодному гарний заробок. Доносять з Уругвайни (Ріо Гранде) що якийсь фазендейро продав 2 штуки рогатого товару за 27 тисяч. В мінас Жерайс фазенлейро Жозе Боржес має дивні 2 штуки рогатого товару раси "зібу". Йому дають нині за них 250 тисяч. Фазендейро в клопоті, бо не знає як назвати, а за до бірну назву обіцяє дати 1 тисячу.

Ціна корабельної ізди до Європи. "Бразилійське корабельне товариство "Ллойд бразілійсько" подає до відома, що з Ріо до Антверпен (Бельгія) білет 1. класи платить 1:600\$, 2 класи 900\$, 3 класи 600\$, між покладом 450\$. З Ріо до Роттердаму 1 кл. 1:600\$, 2 класи 1:000\$, 3 класи 700\$, між покладом 500\$.

Українці з Япо, просять о поміщенні слідуючого письма: Хвальна Редакція "Праці"! Просимо вас ласкаво о поміще в сих пару слів у часописі "Праці"!

Коли ми були у своєму ріднім селі у Галичині, було нам весело, бо у своєму краєви ми були, між своїми людьми і родинами. Коли нам Бог призначив відтам виїхати тут у чужий край, ми опинились самі, горстка нас, помішані з Поляками, Німцями. Через 5 літ ми не бачили свого священика, не чули відправи, жилисьмо без сповіди — діти без церкви. Дня 22 вересня прислав нам Бог дорогого гостя в особі о. Рафаїла Криницького ЧСВВ, з Прудентополя. Ми урадувались дуже, бо за той час ми й подічили, жили без сповіди, діти без катехизму, без съв. Тайни Миропомазаня — ми всі без церкви Божої. А коли приїхали до нас о. Рафаїл трудились над нами ревно 3 дні. I висповідали усіх, і діти вчили катехизму, і до съв. сповіди їх приготували і через 3 дні голосили нам слово Боже. Ми складаємо сердечну подяку о. Рафаїлові за їх труд над нами. При кінці заохотили нас до будови каплиці, посвятали місце під нову каплицю. Цай Боже, щоб коли другий раз приїдуть, каплиця вже була готовою. Дякуємо за труд і працю. За Українців в кольонії Япо:

Августин Багрій.

Посуха у Сеара. Марево голодової смерті повисло знова над провінцією Сеара. В сторонах Жагваріба, як доносять, 4.000 осіб суть наражені на страшну голодову смерть.

Нова зелінниця Паранагва — Сете Кедас.

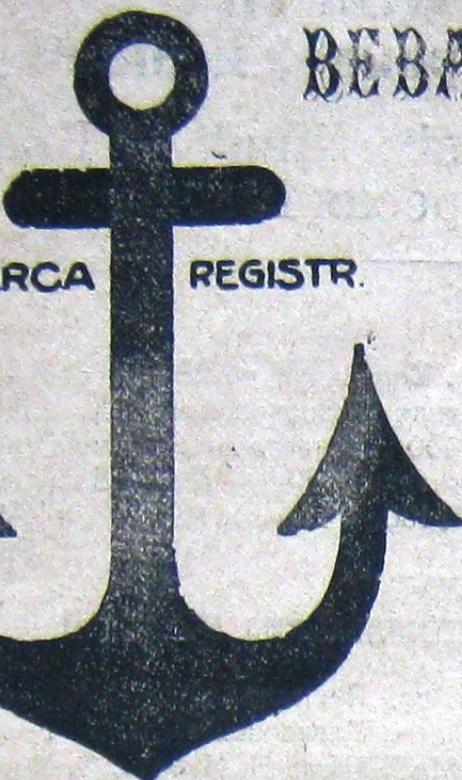
Ліста ч. 111 —	"	"	Гр. Савка .	188300
Ліста ч. 112 —	"	H. s.	Борух .	188500
Ліста ч. 113 —	"	"	Ів. Баїрій .	608900
Ліста ч. 114 —	"	"	Липка .	108600
Ліста ч. 115, 116, 117 —	Mauricio		Іван Гаран .	105800
Ліста ч. 118, 119, 120 —	Maurica N.		Мокрицький, Лещин, Фуркевич	988700
Ліста ч. 121, 122, 123 —	Naccar		М. Кицула, І. Шульган, А. Дзвіба	798200
Ліста ч. 124 —	Nova Galicia		П. Дацюк, І. Марухняк, М. Зарівняк	182800
Ліста ч. 125 —	"		Го. Гладкий, С. Опацкий	1368800
Ліста ч. 126 —	"		Павло Музика .	1488500
Ліста ч. 127 —	Novembro		Бл. Ціхоцкий .	708000
Ліста ч. 128 —	"		Іван Михальчук .	1398000
Ліста ч. 129 —	"		Василь Мельник .	1098500
Ліста ч. 131 —	Outubro		Стефан Футра .	368900
Ліста ч. 133, 134 —	Palmita		Семко Проць .	21148
Ліста ч. 136 —	Parana'		М. Брикайло, В. Балендюк .	788000
Ліста ч. 139 —	"		Федъ Саляк .	758200
Ліста ч. 140 —	"		Адам Млот .	1438600
Ліста ч. 141 —	Piquiri		Стефан Терлюк .	1488100
Ліста ч. 143 —	"		Василь Грицина .	808000
Ліста ч. 145 —	Rio dos Patos		Максим Шпалер .	1268300
Ліста ч. 147, 148, 149 —	Rio Preto		Андрій Любачевський .	1238600
Ліста ч. 150 —	Rio Preto		Ф. Шмулик, Н. Дацюк, О. Кузішин	2028300
Ліста ч. 152 —	Ruy Paulista		Василь Шулик .	338000
Ліста ч. 153 —	"		Іван Шаран .	708500
Ліста ч. 154 —	"		Гринко Жовнір .	328000
Ліста ч. 155 —	Rio de Areia		Никола Сабатович .	478000
Ліста ч. 158, 156, —	São João		Никола Верес .	1028700
Ліста ч. 160 —	São Pedro		М. Навроцький, В. Холод .	738000
Ліста ч. 163 —	S. Andrade		Антоні Шквира .	398100
Ліста ч. 66 —	Setembro		Іван Миськів .	918500
Ліста ч. 167 —	"		П. Мельніцький, С. Хмільовський	858500
Ліста ч. 168 —	"		Василь Михайлишин .	2078000
Ліста ч. 171 —	Sireneu		Дмитро Куйбіда .	578000
Ліста ч. 174 —	Tigre		Дмитро Іванчук .	678000
Ліста ч. 175 —	"		Василь Навроцький .	358000
Ліста ч. 176 —	"		Ст. Кисіль (за свою Родину)	208000
Ліста ч. 177 —	Tijuco Preto		Іван Кучеравий .	438000
Ліста ч. 178 —	"		Василь Кадлубецький .	588000
Ліста ч. 181 —	Tiradentes		Стефан Відчимшин .	648200
Ліста ч. 182 —	Vicente Machado		П. Петничук, В. Погод .	208000
Ліста ч. 187 —	Visconde Guarap.		Т. Ратушний, О. Вудик .	105800
Ліста ч. 190 —	Luiz Chavier		Василь Личман .	2198600
Ліста ч. 191 —	União		Михайло Костецький .	478000
Ліста ч. 192 —	Antonina		Й. с. ф. Михаловський .	718200
Ліста ч. 193 —	"		Петро Филима .	428200
Ліста ч. 194, 195, 196 —	B. Vermelha		Григорій Кирилів .	338000
Ліста ч. 198 —	Dezembro		Гр. Каролюс, С. Прус, І. Стаків .	1358600
Ліста ч. 200 —	Prudentopolis (місто)		Пилип Гевчук .	1508500
Ліста ч. 202 —	"		Григорій Тарацук .	2008000
Ліста ч. 203 —	"		Михайло Саламаха .	1608000
Ліста ч. 204 —	"		Григорій Матвійко .	878000
Ліста ч. 205 —	Ponte Nova		Михаїл Тихи .	1608800
Ліста ч. 206 —	Rio Preto		Мих. Цаплак .	728100
Ліста ч. 208 —	Antonina		(Молодий з власної охоти)	388000
Ліста ч. 23 —	Iraty		Шкільний дити .	98000
Ліста ч. 25 —	"		Михайло Горбань .	108000
Ліста ч. 26 —	"		Павло Чмола .	628500
Ліста ч. 30 —	Senador Correia		Н. Резняк .	7 000
Ліста ч. 31 —	"		Андрій Шламей .	1248200
Ліста ч. 32 —	Herval		Юрко Венцал .	798100
			Андрій Гоцайлюк .	608000

8.612800 / 8612800

— складон —

сердечна подяка — Боже, Вам заплати! Най гріш бідніх причинить ся до Свободи

CAIXA
POSTAL
246.

ВЕЗАМ АС СЕРВЕЈАС
ДА
ATLANTICA

MARCA REGISTR.

Atlantica

Luzitana

Curitibana

Porter

TELEPHONE 454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСТЬ — ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛЯНТИКИ Т. А.
(ул. Ігвассу — Куритиба) ???

ПИВА:

ясні:

Атлантика
Люзитана
Гамбурго
Куритибана
Паранаенсес
темні:
Мюнхен
Кульмбах
Демократа
Портер

НАПИТКИ:

Атлантина
Більц
Вода Столова
Женжібр
ГАЗОЗИ з:
Цитрини
Абакаші
Черешень
Малин
Помаранч
Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і пла-
тимо найлучші ціни!

Роздаємо насінє ячменю за контрактом або продаємо ви-
бираємо насінє ячменю!

Сухі дріжджи Атлантики є найлучші і економічні.

Екстракт з солоду, є найлучше лікарство проти кашлю і відновляючий сили.

Читайте і другим перекауйте, що в ІТАИОПОЛІС
в С. Катарині — скlep — український

Евстахія Прокопяка

міститься при тій самій улиці, що був — і у тім самім домі, де й скlep давніші був.

Мій скlep вже від багатьох років існує — про нього всі знають — бож се скlep щирого Українця. — Натерпівсь я до
волі за українську справу.

У мене в складі найдеться все, що потрібне: П.П. Кольоністам, чи то у

домі, чи в господарі. — Ріжнородні напитки краєві і заграницяні.

Продукта купую і продаю таніше як інші. — Купую Герву.

В моїй хаті получене телефонічне з Мафра і Ріо Негро.

Прошу вступити і на власні очі пересвідчиться, що се що кажу — правду го-

ворю і пишу. — Прошу незабувати в дорозі з Ріо Негро.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

Одрецький — Козакевич

В

ІРАТИ

ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям з Іраті, як і з подальших окраїн, наш скlep, який є завсігди заохочений у найріжноріжніші товари так краєві, як і заграницяні, найлучшої якості. Великий вибір ріжнородніх матерій, коців, капелюхів, вовняних пал, хусток, білого полотна, черевики з фабрики Фаворіта, осотові вовняні убрання і мно-
гі інші товари галантарійні.

НАЧИНЕ КУХОНЕ — ЗЕЛІЗО.

Має завсігди на складі велику скількість: МУКИ пшеничної житної і кукурудзяної, ЦУКОР жовтий і білий. Каву в зернятках і мелена, СІЛЬ НАФТА, ОЛІЙ, ріжнородні ФАРБИ, КОНСЕРВИ, ГОРІВКА з Моретес, напитки краєві і заграницяні.

Скуповуємо герву — віск і мід
ДЛЯ ПП. Каросників є портера, січки і кукурудзи не брак.

Продаж детайлічна і гуртовна
Для прибувших зелізницю вічліг.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА.

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВІЧ

На услуги Шановної Публики. Телеграфічна адреса: „Kozak“ Iraty.

ПРОФЕСОР Др. ШИМАНСКИЙ

Лічить недуги очей

Куритиба, — Praça Tiradentes 54.

Лічниче заведене в АРДУКАРІІ.

УКРАЇНСКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет
ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спроває ріжнородні продукти по найтанишій ціні. Купує уся-
кі продукти кольоніальні, а найцікавше, що платить до-
росше як другі склепарі.

П.П. З КОЛЬОНІЇ

прошу прийти у мій скlep і спробу-
вати, чи те, що кажу, правду кажу?
Я съвідомий, що переконається, що

Кольонія Іраті — colonia Iraty
Paraná Brasil.

Михайло Горбань

Поручаю всім Українцям мій скlep, де
найдуть товари споживчі і знаряди
до домашнього вжитку.

Купую збіже, герву і т. д.

Др. Олександр Нікольський
лікар — медик
в Прудентополі
приймає слабих щодня від год. 1-ї до 3-ї
в українській шпитали
БЕЗПЛАТНО для БІДНИХ.

PHARMACIA FERREIRA.

DIRIGIDA PELO PHARMACEUTICO
Belmiro A. de Almeida
Rua: Dr. Vicente Machado — Prudentopolis
E. do PARANÁ.

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ДРОГУЕРІЇ і ХЕМІЧ-
НИХ ПРОДУКТІВ.

Особливі ліки гомеопатичні
у плинах, як і всякі ліки на
ріжні хороби.

Сухі дріжджи Атлантики є найкращі і економічні.

Екстракт з солоду, що є найкраще лікарство проти кашлю і відновляючий силу.

Читайте і другим переказуйте, що в ІТАІОПОЛІС
в С. Катарині — склеп — український

Евстахія Прокоп'яка

міститься при тій самій улиці, що був — і у тім самім домі, де й склеп давніше був.

Мій склеп вже від багатьох років існує — про нього всі знають — боже склеп широкого Українця. — Натерпівсь я до волі за українську справу.

У мене в склапі найдеться все, що потрібне ПП. Кольоністам, чи то у

домі, чи в господарці. — Ріжнородні напитки країні і заграниці.

Продукта купую і продаю таємно як інші. — Купую Герву.

В моїй хаті получене телевідомче з Мафра і Ріо-Негро.

Прошу вступити і на власні очі перевідчиться, що се що кажу — правду говорю і пишу. — Прошу не забувати в дорозі з Ріо-Негра.

EUSTACHIO PROKOPIAK

Itayopolis

S. Catharina.

Шайбільшний український склеп в Прудентополі

Василя Войтовича.

Продається по ціні уміркованій. Одинарка фірма, яка вдягнить Вас за Ваши гроші! Вступіть і перевірайте ся, бо то не коштує нічого.

Більший вибір найріжнородніших матерій, наймодніших кольорів касем і ри, коців, готових убраних, чисто-вовняних пал, полотна, хусток, стяжок, капелюків соломяник і сукняник, ниток до шиття, вишивання і ручних робіт, зимових шалів, парфуму, парфумованого мила, скла, начинь кухонних, зеліза, машин до шиття, пороху, шроту, фугетів, славної пасті „Фаворіта“ і шнурівок; книжок, та приборів шкільних.

НАПИТКИ КРАЇНІ ЗАГРАНИЧНІ.

На складі завідги: хміль, олій до фарб, сувічки мільові, а подостатком муки найкращих марок, солі грубобі, меленої і рефінованої столової; Sal Glauber, Sal amargo, нафти, тютюну, рижу, цукру, фарини кукурузяної і мандькової, фасолі, кави зернятами, незріваного смаку паленої і чай з Індії.

Завсігди свіже насінє.

Продаю всім, з моєї власної цегольні ЦЕГЛУ, яку узенчно з найменшою, найлекшою і найпрактичнішою до мурівания: ЧЕРЕПІЦЮ: витревалу, найменшої ваги, а найсільшої. Скуповую на велику скляну герву та інші кілька продукта.

Посідаю велике і рівне подніре на заїзд, а наслучай потреби просторий, супокійний нічліг.

Wasilio Wojtowycz

Prudentopolis, Paraná, Brazil.

Куритиба, — Praça Tiradentes 54.

Пічниче заведене в АРДУКАРІІ.

УКРАЇНСКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет
ріг ул. Тараса Шевченка і Dr. Franca.

Спіродає ріжнородні продукти по найнижчій ціні. Купує усякі продукти кольоніальні, а найцікавіше, що платить додатково як другі склепарі.

ПП. З КОЛЬОНІЇ

прошу прийти у мій склеп і спробувати, чи те, що кажу, правду кажу? Я сувідомий, що переконаетесь, що кажу правду!

João Moisa

Marechal Mallet Paraná

ANTONIO REBOUÇAS PARANA

Riosinho

CASA DO POVO

УКРАЇНСКИЙ СКЛЕП

КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО

в АНТОНІО РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстаріших склепів у цілому муніципалітеті Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких

справді хто забажає. — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ

домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву.

На складі КАВА — ЦУКОР — усі споживчі товари. Капелюхи — стрільні

артикули — окраси зі золота як брошки,

перстені, ланцюшки до годинників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете

вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças Paraná

В. КУНІСИН

ІПІРАНГА ГВАІЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій склеп при фабриці КАП ФЛЯШКОВИХ, купую всякий продукт країні, продаж гуртовна і детайлічна.

W. KUHN & FILHO

Guaíjuvira Paraná

найти товари споживчі до домашнього вживання. Купую збіже, герву і т. д.

Др. Олександр Нікольський
лікар — медик
в Прудентополі
зримає слабих щодня від год. 1-ї до 3-ї
в українській шпитали
БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ВІДНИХ.

PHARMACIA FERREIRA.

DIRIGIDA PELO PHARMACEUTICO
Belmiro A de Almeida
Rua: Dr. Vicente Machado — Prudentopolis
E. do PARANÁ.

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ДРОГУЕРІЇ І ХЕМІЧНИХ ПРОДУКТИВ.

Особливі ліки гомеопатичні у пливах, як і всякі ліки на ріжні хороби.

Приймається рецепти у якій будь годині чи у день чи в ніч, без проволоки.

Ціни додінні — умірковані.

Одиночка

Teitoral Thadeo

Лічує скutoчно недуги грудей, кашель, інфлюенсу і т. д.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД ВЕЛИКИЙ СКЛАД АПТИЧНИЙ

Аптека польська в Куритибі.

Rua: 15 de Nov. № 5 — caixa postal 294

До Пов. ПП. Кольонії

В ПРУДЕНТОПОЛИ.

Добрий католик повинен йти за вірою своїх батьків вінчаючись після прав Бога в церкви — однак для доби, а своєї родини, повинен ручити їй будучину певну — зсіє причини в справою конечно без винівки, вінчанісі після прав люді — а єним вінчане цільне. Тому то молодь яка вінчалась в церкві і Ви що йдете звінчанисі після прав церкви — повинні без проволоки пошукати

Жанга Дурского пізше підписаного, а він постарається ся виготовлені відповідних пазерів до цивільного супружя, беручи за те 5000. ПРАВДИВО ВІДНІ НІЧО НЕ ЗАПЛАДАТЬ, якщо викажуться ся посьвідкою від своїх парохів в Прудентополі.

Виготовляється також інвентар і арроляменти, після цих за попередною умовою.

ВИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ВСЯКОГО РОДА ПОДАНЯ, РЕКЕРЕМЕНТИ

Іоан Дурский Сільва

Vila Prudentopolis, 5 маю 1919.